

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **76652** (13) **U**
(51) МПК
G01N 33/48 (2006.01)

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2012 07884	(72) Винахідник(и): Литвиненко Наталія Володимирівна (UA), Гладка Вікторія Михайлівна (UA)
(22) Дата подання заявки: 26.06.2012	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 10.01.2013	(73) Власник(и): Литвиненко Наталія Володимирівна, вул. Сінна, 12, м. Полтава, 36000 (UA), Гладка Вікторія Михайлівна, вул. Залізна, 15, кв. 85, м. Полтава, 36034 (UA)
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 10.01.2013, Бюл.№ 1	

(54) СПОСІБ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА РАННЬОЇ ДІАГНОСТИКИ ГЕМОРАГІЧНИХ УСКЛАДНЕНЬ ЕНЦЕФАЛІТІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З АКТИВАЦІЄЮ ГЕРПЕТИЧНОЇ ІНФЕКЦІЇ

(57) Реферат:

Спосіб діагностики та прогнозування розвитку геморагічного синдрому у хворих на енцефаліти, пов'язані з активацією герпетичної інфекції, який включає дослідження показників системи гемостазу, причому для прогнозування та діагностики геморагічного синдрому необхідно визначати наступні показники системи коагуляційного гемостазу: тромбіновий час, протромбіновий час, активований частковий тромбопластиновий час (АЧТЧ), активність протеїну С та антитромбіну III, концентрацію розчинних фібрин-мономерних комплексів (РФМК) та показники судинно-тромбоцитарного гемостазу: висоту агрегації тромбоцитів, кут агрегації, сумарний індекс агрегації тромбоцитів (СІАН).

UA 76652 U

Запропонований спосіб стосується галузі медицини, а саме неврології.

Проблема інфекційних захворювань нервової системи є найменш вивченою в сучасній медицині. Це зумовлено відсутністю чіткого уявлення про механізми взаємодії інфекційного агента з нервовою системою, патогенез запального процесу, стан імунної системи (Ярош О.О.-2002 р). Зростанню кількості хворих на нейроінфекції сприяє погіршення екологічної та економічної ситуації в цілому в Україні. Важливою є і та обставина, що дані захворювання виникають на імунодефіцитній основі, яка визначає особливості клінічного перебігу та наслідки запального процесу (Деконенко Е.П.-1999-2010). Інфекційні захворювання нервової системи також займають друге місце серед причин первинної інвалідизації населення, поступаючись

лише судинній патології головного мозку (Ярош О.О.-2003).
 Все частіше клініка енцефалітів, пов'язаних з активацією герпетичної інфекції (ГІ), ускладнюється геморагічним синдромом, що підтверджується показниками люмбальної пункції, нейровізуалізації, патолого-анатомічними даними. Гострі форми ГІ можуть дебютувати як гострі порушення мозкового кровообігу за геморагічним типом з усіма клінічними, лабораторними та інструментальними підтвердженнями геморагії (Зозуля І.С.-2003). Геморагічний синдром значно обтяжує клінічний перебіг енцефалітів, пов'язаних з активацією ГІ, обумовлює вираженість неврологічної симптоматики, впливає на терміни видужання пацієнтів та наявність неврологічного дефіциту у відновному періоді. Вірусна інфекція впливає на ендотелій судин мікроциркуляторного русла, викликаючи споживання факторів згортання крові, що зменшує коагуляційний потенціал організму, призводить до порушень мікроциркуляції в поєднанні з синдромом дисемінованого внутрішньосудинного згортання (Барштейн Ю.А., Кононенко В.В., Ярош О.А.// - 2003).

Відомі способи діагностики геморагічних ускладнень:

Спосіб прогнозування розвитку перинатальних інтракраніальних крововиливів (Пат. UA № 10195, МПК А61В 10/00. Спосіб прогнозування розвитку перинатальних інтракраніальних крововиливів у новонароджених дітей/ Автори: Калюжка О.О., Траверсе Г.М.; № u200502005; заявл. 04.03.2005, опубл. 15.11.2005 бюл. № 11);

Спосіб профілактики перинатальних втрат від геморагічних ускладнень (Пат. № 31685 UA, МПК А61К 31/122. Спосіб профілактики перинатальних втрат від геморагічних ускладнень нетравматичного ґенезу у недоношених новонароджених/ Автори: Нагорна В.Ф., Гонта Р.І., Одеський державний медичний університет; № а200711246, заявл. 1.10.2007, опубл. 27.04.2009, бюл. № 8);

Спосіб експрес-діагностики (Пат. № 6661 UA, МПК А61В 17/32, G01N 33/487. Спосіб експрес-діагностики позачеревних крововиливів/ Автори: Замятін П.М., Блажевський М.Є., Гасанов Н.Г., Каплін Г.І.; Харківський державний приладобудівний завод ім. Т.Г. Шевченка; № 20041008706, заявл. 25.10.2004, опубл. 16.05.2005, бюл. № 5);

Оцінка впливу втручання на перебіг захворювань у неонатальному періоді (Пат. № 32812, МПК А61В 13/00, А61М 25/00. Спосіб оцінки впливу терапевтичних втручання на прогнозування перебігу специфічних для неонатального періоду захворювань у недоношених дітей з високим ризиком внутрішньошлункових крововиливів (ВШК)/ Автори: Чуйко М.М., Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького. № u200802285, заявл. 22.02.2008, опубл. 26.05.2008, бюл. № 10.

Найбільш близьким до запропонованого є спосіб ранньої діагностики внутрішньошлункових крововиливів (Пат. № 55468, МПК G01N 27/26. Спосіб ранньої діагностики внутрішньошлункових крововиливів в перші 72 години життя у недоношених новонароджених дітей/ Автори: Чуйко М.М., Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького; № u201008163, заявл. 30.06.2010, опубл. 10.12.2010, бюл. № 23), який включає чотириразове визначення концентрації протеїну S-100 у сироватці крові твердофазним імуноферментним методом (концентрація протеїну S-100 понад 3,91±0,62 нг/л свідчить про наявність ВШК у перші 72 години життя).

Недоліки способу полягають в тому, що спосіб розрахований на новонароджених дітей, при цьому на аналіз беруть сироватку крові, отриманої з вени пуповини та з периферичної вени на 1-й, 2-й, 3-й день життя. Зазначений спосіб є непридатним для прогнозування та ранньої діагностики геморагічного синдрому (а саме субарахноїдальних та внутрішньомозкових, внутрішньошлункових крововиливів) у пацієнтів з енцефалітами, що пов'язані з активацією герпетичної інфекції.

В основу корисної моделі поставлена задача розробити спосіб прогнозування та ранньої діагностики геморагічних ускладнень енцефалітів, що пов'язані з активацією герпетичної інфекції, за допомогою визначення параметрів системи гемостазу.

Поставлена задача вирішуватися шляхом створення способу прогнозування та ранньої діагностики геморагічних ускладнень енцефалітів, що пов'язані з активацією герпетичної інфекції, який включає дослідження показників системи гемостазу і відрізняється тим, що для прогнозування та діагностики геморагічного синдрому необхідно визначати наступні показники системи коагуляційного гемостазу: тромбіновий час, протромбіновий час, активований частковий тромбопластиновий час (АЧТЧ), активність протеїну С та антитромбіну III, концентрацію розчинних фібрин-мономерних комплексів (РФМК) та показники судинно-тромбоцитарного гемостазу: висоту агрегації тромбоцитів, кут агрегації, сумарний індекс агрегації тромбоцитів (CIAT). Запропонований спосіб був використаний для обстеження 106 пацієнтів, хворих на енцефаліт, що проходили обстеження і лікування на базі неврологічного відділення Полтавської обласної клінічної лікарні. За матеріалами дослідження захищено кандидатську дисертацію на тему "Особливості перебігу та стан системи гемостазу у пацієнтів з енцефалітами при активації герпетичної інфекції". Диплом кандидата наук ДК № 065462 виданий рішенням президії Вищої атестаційної комісії України від 23 лютого 2011 року (протокол № 17-09/2). В роботі доведені достовірні гіпокоагуляційні зміни у хворих на енцефаліти, пов'язані з активацією герпетичної інфекції: подовження тромбінового і протромбінового часу, подовження АЧТЧ (маркеру гіпокоагуляції), підвищення рівня РФМК (маркеру синдрому ДВЗ), достовірне зростання активності антитромбіну III та протеїну С. В системі судинно-тромбоцитарного гемостазу визначалося достовірне зниження значень CIAT, зменшення кута агрегації та висоти агрегації. Дані зміни в системі мікроциркуляторного гемостазу свідчили про зниження здатності тромбоцитів до агрегації (при відсутності кількісних змін тромбоцитів) у пацієнтів із енцефалітами, пов'язаними з активацією ГІ. При дослідженні системи коагуляційного гемостазу у хворих на енцефаліти, пов'язані з ГІ, відбулись більш поглиблені гіпокоагуляційні зміни порівняно з групою хворих на енцефаліти неуточненої етіології.

Таким чином, у хворих на енцефаліти, пов'язані з активацією герпетичної інфекції, та енцефаліти неуточненої етіології визначені гіпокоагуляційні зміни в системі коагуляційного гемостазу з ознаками напруження антикоагулянтного потенціалу та появою позитивних тестів на паракоагуляцію. При цьому достовірні зміни в системі мікроциркуляторного гемостазу зі зниженням агрегаційних здібностей тромбоцитів виявлялися виключно у хворих на енцефаліти, пов'язані з активацією герпетичної інфекції, і сприяли виникненню клінічних проявів геморагічного синдрому.

Приклад:

Хвора Н., 44 роки, була прийнята до неврологічного відділення Полтавської обласної клінічної лікарні 13.11.2006 р. з діагнозом: субарахноїдальний крововилив. Захворіла гостро 3 дні тому з підвищення температури до 38,5 °С, головного болю, загальної слабкості, лікувалась амбулаторно з приводу ГРВІ. 13.11.2006 р. з'явився генералізований епіанапад, швидкою допомогою доставлена в лікарню. При огляді: стан тяжкий, шкірні покриви бліді, температура тіла 37,2 °С, АТ 130/80 мм рт. ст. Оглушена, доступна формальному контакту, швидко виснажується, дезорієнтована в місці, часі, не впізнає рідних. Зіниці D=S, не доводить очні яблука назовні, очні щілини D=S, горизонтальний ністагм в обидві сторони, опущений правий кут рота, язик по середній лінії. Рефлекси глотковий та з м'якого піднебіння знижені, субкортикальні рефлекси (++) , тонус м'язів підвищений за пластичним типом в правій руці, феномен Янишевського з 2-х сторін, рефлекси з верхніх кінцівок D>S, черевні D<S, колінні S>D, ахіллові S>D. Симптом Бабінського (+) з 2-х сторін. Ригідність м'язів потилиці (+), симптом Керніга (++) . За час перебування в стаціонарі у хворої було зафіксовано 2 генералізовані епіанапади. Діагностична люмбальна пункція від 13.11.2006 р.: тиск СМР 350 мм вод. ст., білок 0,183 г/л, лімфоцити 2 % в полі зору, еритроцити 20-25 в полі зору, свіжі, незмінені. В СМР методом ПЛР виявлена ДНК ВПГ/2. В крові методом ІФА виявлено IgM до ВПГ1/2. Коагулограма від 13.11.2006 р.: фібриноліз 170 хвилин, час рекальцифікації 180 с, час фібринолізу 235 хвилин, час рекальцифікації 194 с тромбіновий час - 13 с, протромбіновий час - 24 с, етаноловий тест - позитивний, β-нафтоловий тест - негативний, фібриноген - 1,85 г/л, антитромбін III-23 с, АЧТЧ - 58 с, протеїн С - 1,5 ум.од., РФМК - 4 мг/100 мл, висота агрегації - 4,5 см, час агрегації - 9 хвилин, кут агрегації - 38°, CIAT - 57,5 %, латентний час агрегації - 30 с. 13.11.2006 р. проведена МРТ головного мозку: в підкіркових відділах лівої скроневої ділянки гіперінтенсивна зона 3,4×1,6см з мілкими гіпоінтенсивними включеннями на T2-зважених зображеннях, справа - гіперінтенсивне на T2 вогнище в лобно-скроневої ділянці 1,5×1см. Висновок: вогнища енцефаліту з мілкими крововиливами в підкіркових відділах лівої скроневої та в правій лобно-скроневої ділянках.

Клінічний діагноз: Гострий менінгоенцефаліт (пов'язаний з активацією ВПГ1/2) з геморагічним компонентом, з гіпертензивно-лікворним синдромом, аміостатичним та епілептичним синдромами, двобічною рефлексорно-пірамідною недостатністю.

Запропонований спосіб прогнозування та ранньої діагностики геморагічних ускладнень енцефалітів, що пов'язані з активацією герпетичної інфекції, за допомогою визначення параметрів системи гемостазу, дозволяє суттєво покращити прогнозування та діагностику геморагічного синдрому, який значно обтяжує перебіг енцефалітів, а також своєчасно вжити терапевтичні заходи.

10

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб діагностики та прогнозування розвитку геморагічного синдрому у хворих на енцефаліти, пов'язані з активацією герпетичної інфекції, який включає дослідження показників системи гемостазу, який **відрізняється** тим, що для прогнозування та діагностики геморагічного синдрому необхідно визначати наступні показники системи коагуляційного гемостазу: тромбіновий час, протромбіновий час, активований частковий тромбопластиновий час (АЧТЧ), активність протеїну С та антитромбіну III, концентрацію розчинних фібрин-мономерних комплексів (РФМК) та показники судинно-тромбоцитарного гемостазу: висоту агрегації тромбоцитів, кут агрегації, сумарний індекс агрегації тромбоцитів (СІАН).

20

Комп'ютерна верстка Л. Купенко

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601